

ثبات نسبی در بازار شیرخشک

گزارشی از وضعیت بازار این محصول در مشهد که فعلا در آرامش است

گزارش
روز

«ما از یک طرف تبلیغ فرزندآوری می کنیم، اما از طرفی تأمین شیرخشک را دشوار کرده ایم و این درحالی است که برخی مادران به دلایل پزشکی، امکان شیردهی ندارند؛ نباید نیاز حیاتی نوزادان را به مسئله ای فرهنگی یا سوءاستفاده اقتصادی تقلیل داد». این گفته های مصطفی جمالیان، عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس، درباره دشوار بودن تأمین شیرخشک برای بعضی خانواده ها را، بعضی والدین مشهدی هم تأیید می کنند؛ البته این درحالی است که به گفته مسئولان، در بازار کمبود شیرخشک نداریم. با همه این تفصیلات، پس از آنکه در سال ۱۴۰۲ توزیع شیرخشک در داروخانه ها با تأیید کد ملی نوزادان انجام شد، گویا هنوز هم بازار این محصول، آن طور که باید، آرام نگرفته است. آنچه می خوانید، گزارشی است از وضعیت توزیع شیرخشک در مشهد.

از برندهای نایاب تا گرانی

یکی از مادرانی که در داروخانه ای در محدوده خیابان ابن سینا منتظر است تا برای خرید شیرخشک نوبتش شود، می گوید: فرزندم چهارماهه است و چون پس از تولد، شیر مرا نمی خورد، در هفته معمولاً ۳/۵ قوطی شیرخشک نوع یک مصرف می کند. او با اشاره به اینکه ماه های اول تولد فرزندم، بیشتر داروخانه ها در فروش بیش از دو قوطی شیرخشک محدودیت داشتند، ادامه می دهد: از شروع سال جدید وضعیت کمی بهتر شده و داروخانه ها سه قوطی شیرخشک را یک جا به مشتری می فروشند. او با بیان اینکه با شروع جنگ تحمیلی رژیم صهیونیستی به ایران، نگران بودم دوباره شیرخشک کمیاب یا گران شود، یادآوری می کند: خوشبختانه برخلاف نگرانی هایم، به میزانی که فرزندم لازم داشت، در این دو هفته موفق شدم شیرخشک را برایش بگیرم.

خانم دیگری که فرزندش یک سال و سه ماهه است و در داروخانه ای در محدوده بولوار معلم به دنبال خرید شیرخشک است، می گوید: از عصر تا کنون به دنبال یکی از برندهای شیرخشک هستم، اما با اینکه بیشتر داروخانه های این بولوار اسر زده ام، هیچ کدام از آن ها این برند را ندارند. او با نگرانی می افزاید: تنها شیرخشکی که باعث می شود فرزندم پس از مصرفش دچار عارضه دل درد

نشود، همین برند است.

همچنین مادر یک نوزاد پنج ماهه که در داروخانه ای در محدوده بولوار سیدرضی دو قوطی شیرخشک خریده است، با اشاره به اینکه در دو هفته گذشته به خاطر شرایط بحران و جنگ قصد داشتم تعداد بیشتری شیرخشک از داروخانه بخرم اما موفق نشدم، ادامه می دهد: پزشک داروخانه محله مان در این مدت می گفت که شیرخشک در بازار وجود دارد و لازم نیست بیشتر از تعداد مصرف، این مکمل غذایی را خریداری کنید و هر هفته همان تعدادی را که می خواهید، به شما تحویل می دهم. از این رو، من هم به همان مقداری که هر هفته لازم دارم، بسنده کردم.

شهروندی هم که در محدوده بولوار امامیه قاسم آباد در حال پرداخت هزینه شیرخشک هایی است که از داروخانه دریافت کرده است، می گوید: خوشبختانه کمبودی نیست، اما مشکل والدینی مانند من و همسر من که دو قوطی شیرخشک فرزندمان زیاد است، هزینه این مکمل غذایی است که بسیار سنگین است. او قیمت شیرخشک های داخلی را بین ۷۰ هزار تا ۱۵۰ هزار تومان و قیمت مدل خارجی آن را ۱۸۵ تا ۲۲۰ هزار تومان اعلام می کند.

مشکل، نبود نقدینگی داروخانه است، نه کمبود شیرخشک

سنگین داروخانه ها؛ پرداخت نکردن به موقع مطالبات توسط سازمان های بیمه گر و سازمان هدفمندی یارانه ها، عامل مهمی در تأمین نشدن دارو و شیرخشک برای شهروندان است، اما با تمام مشکلات موجود، هیچ کدام از داروخانه ها کمبودی ندارند و هر زمان که شهروندان نیاز به خرید شیرخشک داشته باشند، می توانند در داروخانه ها این مکمل غذایی را پیدا کنند.

او با اشاره به اینکه مدیریت بحران و بروز جنگ تحمیلی اخیر سبب شد میزان تولید و ذخایر راهبردی شیرخشک در کشور کافی باشد، می گوید: با اهتمام معاونت های غذا و دارو در استان ها، مراقبت لازم و کافی از زنجیره تأمین صورت گرفت تا از خروج غیرمجاز شیرخشک جلوگیری شود.

شیرخشک کمبود ندارد، چرا به گفته برخی والدین، شیرخشک نوع یک در بازار کم است، می گوید: ممکن است برخی خانواده ها به دنبال برند خاصی باشند و میزان توزیع آن برند در برهه ای از زمان در داروخانه های شهر کم باشد، اما این به معنای کمبود این محصول در بازار نیست؛ زیرا برندهای دیگری هم وجود دارد و شهروندان می توانند آن را جایگزین کنند.

دبیر انجمن داروسازان خراسان رضوی در پاسخ به این پرسش که اگر مشکل مالی داروخانه ها و مابه التفاوت سهم ارز ترجیحی دارو و شیرخشک را با تأخیر بسیار زیاد پرداخت می کنند و از این رو مشکل کمبود و بحران نقدینگی در داروخانه ها ایجاد می شود.

دکتر مرضیه بذرافشان، عضو هیئت مدیره انجمن داروسازان ایران و دبیر انجمن داروسازان خراسان رضوی، با اشاره به عرضه شیرخشک با کارت ملی در داروخانه های سطح شهر مشهد، می گوید: مشکل اکنون بازار، کمبود شیرخشک نیست، بلکه نبود نقدینگی در داروخانه ها است. او اضافه می کند: یکی از دلایل مهم نبود نقدینگی در داروخانه ها، این است که سازمان های بیمه گر و سازمان هدفمندی یارانه ها، سهم سازمان و مابه التفاوت سهم ارز ترجیحی دارو و شیرخشک را با تأخیر بسیار زیاد پرداخت می کنند و از این رو مشکل کمبود و بحران نقدینگی در داروخانه ها ایجاد می شود.

دکتر بذرافشان در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه اگر

واریز بدهی داروخانه ها تا پایان بهمن ۱۴۰۳

مکمل و شیرخشک معاونت غذا و داروی دانشگاه علوم پزشکی مشهد با تأکید بر اینکه شیرخشک ها از نظر برند و نوع داخلی یا خارجی باهم فرقی ندارند، یادآوری می کند: برخی خانواده ها با اصرار، قصد خرید برند خاصی را از این مکمل پرمصرف در بازار دارند؛ همین موضوع باعث می شود تعادل بازار به هم بخورد و مشکلاتی همچون تردد بسیار در شهر را کند، درحالی که اگر شیرخشک نوع یک با برندی که مدنظر شهروندان است در بازار وجود نداشت، آن ها می توانند مدل سطح ۲ این مکمل غذایی با برندهای دیگر خریداری کنند، این موضوع مشکلی در تغذیه کودکان به وجود نمی آورد.

او اضافه می کند: شیرخشک نوع یک برای کودکان زیر ۶ ماه و نوع ۲ برای کودکان بین ۶ ماه تا یک سال استفاده می شود.

سامانه های ثبت نام شیرخشک می گوید: احتمال قطع شدن این سامانه ها وجود دارد، اما با توجه به اینکه دو سامانه برای ثبت نام این مکمل غذایی وجود دارد، داروخانه ها می توانند در هنگام قطع شدن یک سامانه، از سامانه دیگر استفاده کنند. دکتر دانایی با تأکید بر اینکه از ابتدای راه اندازی این سامانه ها، احراز هویت افراد را داروخانه ها بررسی می کردند و در این زمینه تغییری رخ نداده است، اضافه می کند: در ماه های گذشته، علت کمبود شیرخشک، افزایش نرخ ارزی بود که بر قیمت نمونه های وارداتی تأثیرگذار بود؛ همین موضوع باعث سردرگمی پزشکان داروساز شده بود، اما در حال حاضر شیرخشک به اندازه کافی در تمام داروخانه ها وجود دارد و مشکلی در این حوزه وجود ندارد.

رئیس اداره نظارت بر فرآورده های طبیعی، سنتی،

دکتر جواد دانایی باغکی، رئیس اداره نظارت بر فرآورده های طبیعی، سنتی، مکمل و شیرخشک معاونت غذا و داروی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، درباره راهکارهای رفع مشکلات مالی داروخانه ها برای خرید شیرخشک به شهرآرا می گوید: براساس دستورالعمل قرارگاه سامان دهی تأمین و عرضه شیرخشک سازمان غذا و داروی وزارت بهداشت، بیمه سلامت در کشور متولی تأیید نسخه های خرید شیرخشک در داروخانه است که پس از تأیید، اسناد را برای سازمان هدفمندی یارانه ها ارسال و سپس این سازمان (هدفمندی یارانه ها) اقدام به واریز مطالبات مالی داروخانه ها در بخش خرید شیرخشک می کند، این موضوع درحالی است که تا پایان بهمن سال ۱۴۰۲ مطالبات تمام داروخانه های کشور در این حوزه پرداخت شده است.

او درباره مشکلات ایجاد شده ناشی از قطع

تفاوتی میان برندهای شیرخشک وجود ندارد

می گوید، شیرخشک های ضد بیوست معمولاً حاوی ترکیبات پروبیوتیک و فیبر هستند که به بهبود حرکات روده و جلوگیری از یبوست کمک می کنند. همچنین، برای ریفلاکس، شیرخشک های ضخیم تر (ARI) که حاوی غلظت بیشتری از نشاسته هستند، می توانند به کاهش برگشت شیر از معده به مری کمک کنند. علاوه بر این، برای نوزادان با مزاج گرم، شیرخشک های حاوی پروتئین های هیدرولیز شده یا شیر بز ممکن است مناسب تر باشد؛ زیرا هضم راحت تری دارد. تمام این شیرخشک ها در بازار دردسترس خانواده ها قرار دارد و نیازی نیست که آن ها نگران کمبود این نوع از شیرخشک باشند.

محصول در بازار باشند. او در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه اگر این موضوع بازی رسانه ای است و شیرخشک ها باهم فرقی ندارند، چرا برخی نوزادان پس از مصرف یک شیرخشک دچار دل درد می شوند، بیان می کند: شیرخشک ها در نوع ساده و معمولی شان از نظر برند واقعا شبیه هم هستند، اما وقتی نوزادی مبتلا به ریفلاکس معده، یبوست و مزاج سرد و گرم است، ما متخصصان نوزادان به مادران توصیه می کنیم شیرخشکی که نوزادان استفاده می کنند، از «نوع» خاصی باشد، اما به آن ها «برندی» معرفی نمی کنیم. دکتر وثوقی در توضیح بیشتر «نوع» شیرخشک

با وجود اینکه از نظر دکتر دانایی تفاوتی میان شیرخشک ها در بازار برای مصرف نوزادان وجود ندارد، به نظر می رسد ابتدای این گروه سنی به اختلالی مانند دل درد، موضوعی نیست که مادران بتوانند به سادگی از آن بگذرند؛ زیرا سلامت فرزندشان اولویت زندگی آن ها است، با این حال دکتر ویدا وثوقی، متخصص کودکان و نوزادان، با اشاره به اینکه تفاوتی میان برندهای شیرخشک وجود ندارد، به خبرنگار شهرآرا می گوید: معمولاً شرکت های تولیدی شیرخشک، جنگ رسانه ای به راه می اندازند و همین موضوع باعث شده است بسیاری از مادران به دنبال برندهای خاصی از این